

Maaelu Arengu Euroopa
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

www.emu.ee
Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences
Majandus- ja sotsiaalinstituut
Institute of Economics and Social Sciences

Eesti Maaelu Arengukava 2007-2013 meetme 1.5.2 rakendamistulemuste analüüs I ja II taotlusvooru alusel

Teostaja:

**Eesti maaelu arengukava 2007-2013 1., 3. ja 4. telje
püsihindaja**

Maamajanduse uuringute ja analüüsi osakond

Majandus- ja sotsiaalinstituut

Eesti Maaülikool

Tartu 2010

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ANALÜÜSI METOODIKA	5
2. MEETME 1.5.2 TAOTLEJAD JA TOETUSE SAAJAD.....	6
2.1. Taotlemine ja heakskiitmine taotlusvoorudes	6
2.2. Korduvad taotlejad	8
3. INVESTEERINGUTE JAOTUS JA TEOSTAMINE.....	9
3.1. Investeeringuobjektide jaotus ja elluviimine	9
4. TOETUSE SAAJATE MAJANDUSSEISUNDI SEOTUS INVESTEERINGUTEGA	14
4.1. Toetuse saajate tegevusala, müügitulu, töötajate arv ja investeeringute suurused.....	14
4.2. Taotlejate tegevusala ja finantsseisund.....	18
KOKKUVÕTE.....	21

SISSEJUHATUS

Eesti maaelu arengukava 2007–2013 (edaspidi MAK) esimese telje „Metsandussaadustele lisandväärtuse andmise investeringutoetus“ meetme (edaspidi meede 1.5.2) püsihindamist teostab Eesti Maaülikooli majandus- ja sotsiaalinstituut. Vastavalt Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 86 lõike 1 kohaselt kehtestavad liikmeriigid püsihindamise süsteemi, mida vastavalt Põllumajandusministeeriumi volitusele teostab MAK 2007–2013 raames Eesti Maaülikooli Majandus- ja sotsiaalinstituut. Püsihindaja tegevus on määratletud põllumajandusministri 7. jaanuari 2009. a määrusega nr 3 „Eesti maaelu arengukava 2007–2013 seire ja hindamise kord“. Käesolev rakendusanalüüs on 2010. aasta hindamisplaani alusel teostatav uurimistöo.

Meede 1.5.2 kuulub Eesti maaelu arengukava (edaspidi MAK) 2007–2013 1. telge. Telg on suunatud põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõime parandamisele. Meede on ellu kutsutud vajadusest edendada puiduliste metsandussaaduste töötlemisega tegelevate mikroettevõtete konkurentsivõimelist arengut, soodustada innovaatilise ja mikroettevõtja jaoks uuendusliku tehnoloogia kasutuselevõttu ja toote sortimendi laiendamist, tagades puiduliste metsandussaaduste ökonoomse ja tõhusa kasutamise.

Meetme 1.5.2 taotlusvoorud olid avatud kaks korda:

- 1) 29. september 2008 kuni 24. oktoober 2008;
- 2) 24. august 2009 kuni 11. september 2009.

Edaspidi nimetatakse vastavalt I taotlusvoor ja II taotlusvoor.

Käesolev rakendusanalüüs on teine meetme 1.5.2 rakendamist hindav dokument, milles keskendutakse kahe taotlusvooru toetuse määramise tulemuste hindamisele.

Aasta 2010 esimesel poolel valmis „Eesti maaelu arengukava 2007–2013 1., 3. ja 4. telje püsihindamise 2009. aasta aruanne“. Tegemist on dokumendiga, mis sisaldab muuhulgas kokkuvõtet meetme 1.5.2 rakendamise tulemuste kohta ning kokkuvõtvaid hinnanguid.

Käesoleva rakendusuuringu eesmärgid on järgmised:

- 1) võrrelda I ja II taotlusvooru tulemusi;
- 2) hinnata korduvtaotlejate hulka ja korduvtaotluste rahastamise tõenäosust;
- 3) anda ülevaade ettevõtjate planeeritavatest tegevustest ja olemasolevatest kogemustest;
- 4) hinnata investeringute teostamise aktiivsust;
- 5) analüüsida toetuse saajate finantsmajanduslike näitajate võimalikke seoseid;
- 5) analüüsida meetme eesmärkide täituvuse tõenäosust.

Analüüsi käigus võrreldakse vastavalt analüüsi spetsiifikast lähtuvalt I ja II taotlusvooru ettevõtjaid.

Meetme 2010. aasta rakendusanalüüsi koostasid EMÜ majandus- ja sotsiaalinstituudi maamajanduse uuringute ja analüüsi osakonna töötajad: Jaana Prants ja Mati Mõtte.

1. ANALÜÜSI METOODIKA

Meetme 1.5.2 rakendusanalüüsi koostamisel kasutati seisuga 30. aprilli 2010. aasta olemasolevate taotlejate ja toetuse saajate andmeid. Analüüsitavad andmed koosnesid PRIA poolt esitatud meetme 1.5.2 seirekoontabelis kokkulepitud Euroopa Komisjoni poolt püstitatud kohustuslikest väljundnäitajatest ja püsihindajate poolt kogutud siseriiklikest väljund- ja tulemusnäitajatest. Püsihindajate poolt kogutud näitajad pärinesid toetust taotlenud ettevõtjate taotlustest ja äriplaanidest ning äriregistri andmebaasist.

Kogutud andmed on minevikulised, seega tuginetakse analüüsil faktilistele andmetele.

Analüüs viidi läbi kabinetuuringuna, kuna täiendavat küsitlust ettevõtjate algandmete täiendamiseks ei teostatud.

Analüüsil kasutatavad spetsiifilised jaotused, sh loendamine, koondamine ja üldistamine, on täpsemalt selgitatud iga analüüsitava teema kirjelduses.

Põhiliselt kasutatakse järgmisi grupeerimisi:

- 1) jaotamine taotlusvoorude alusel;
- 2) jaotamine esitatud taotlusteks, heakskiidetud taotlusteks ehk toetuse saajateks ja mittemääratud taotlusteks. Esitatud taotlused hõlmavad nii heakskiidetud kui ka mittemääratud taotlusi;
- 3) jaotamine tegevusala järgi;
- 4) jaotamine maakondade alusel.

2. MEETME 1.5.2 TAOTLEJAD JA TOETUSE SAAJAD

2.1. Taotlemine ja heakskiitmine taotlusvoorudes

Rakendusanalüüsi eesmärkide täitmiseks võeti aluseks mõlema taotlusvooru toetuse saajad. Ettevõtjaid oli seega kokku 34, kes said toetust kokku 57 taotluse alusel. Taotlejate ja toetuse saajate maakondade lõikes eristamise eesmärgiks on anda ülevaade taotlejate jagunemisest voorude lõikes, jälgida muutuseid ning sihteesmärkide täitmise võimalikkust (tabel 1).

Võrreldes I taotlusvooru II taotlusvooriga, siis võib järeldada, et I taotlusvoorus oli taotlejaid üle poole võrra rohkem. I taotlusvoorus oli taotlejaid 47 ja II taotlusvoorus vastavalt 22 (tabel 1). Seega olid I taotlusvooru ajal taotlejad aktiivsemad. Mõlema taotlusvooru määratud toetuse summa kokku oli 27,1 mln krooni (tabel 1). **MAK 2007–2013 raames teostatud arendusprojektide puhul on kogu investeerimise mahuks planeeritud 212,0 mln krooni, seega meetme 1.5.2 sihttasemest võib hetkeseisu alusel täituda projektide eduka elluviimise ja väljamaksmise järgselt 27,3%.** Aktiivseim maakond taotlejate arvu poolest mõlema vooru puhul oli Pärnumaa, samuti on Pärnumaal mõlema taotlusvooru määratud toetuse summa suurim (I taotlusvoorus 5,4 mln krooni ja II taotlusvoorus 5,6 mln krooni). Mõlema taotlusvooru lõpptulemusena ei ole ühtegi toetuse saajat Läänemaal. I taotlusvoorus ei esitatud ühtegi taotlust Järvemaal ja Saaremaal. I taotlusvooru taotlejate koguarvust oli toetuse saajaid 42,6%. II taotlusvoorus moodustasid toetuse saajad 68,2% taotlejate koguarvust. **Seega võimemeetme 1.5.2 taotluste konkurentsi hinnata piisavalt suureks.**

Meetme I taotlusvooru eelarve oli 18,0 mln krooni ja II taotlusvooru ehk 2009. aasta eelarve oli 16,5 mln krooni. Aastaks 2010 on planeeritud eelarve 17,0 mln krooni. Meetme kogueelarveks programmiperioodil kokku saame MAKi ja kasutusele võetud eelarve jaotuse alusel prognoosida 106,0 mln krooni. Enne meetme kolmandat taotlusvooru on jagatud 27,1 mln krooni, mis moodustab 25,5% kogu programmiperioodi eelarvest. Vaadeldes 2008–2009 eelarvet ning määratud toetuse summat, siis 34,5 mln kroonist võeti kasutusele 27,1 mln krooni ehk 7,4 mln krooni jäi II taotlusvoorus kasutamata. **Seega saame järeldada, et kuigi taotluste arv ja taotletud toetuse summa olid suured ning esialgne taotluste konkurentsi piisavalt suur, siis toetuse saajatele määratud summa alusel tuleks meetme raames taotlemise aktiivsust ning taotluste kvaliteeti tõsta.**

Tabel 1. Taotlejad ja toetuse saajad maakondade lõikes

Maakond	I voor				II voor			
	Taotlejate arv	Taotletud toetuse summa	Toetuse saajate arv	Määratud toetuse summa	Taotlejate arv	Taotletud toetuse summa	Toetuse saajate arv	Määratud toetuse summa
Harjumaa	1	392 158	1	392 158	1	1 023 062	0	0
Ida-Virumaa	3	1 592 555	2	1 297 628	3	213 731	3	213 731
Järvamaa	-	-	-	-	2	3 133 808	1	418 400
Jõgevamaa	2	3 131 640	1	1 787 905	0	0	0	0
Läänemaa	1	97 900	-	-	0	0	0	0
Lääne-Virumaa	3	244 710	2	134 071	1	69 750	1	69 750
Pärnumaa	9	9 271 355	3	5 431 133	7	13 257 135	4	5 600 294
Põlvamaa	5	2 766 324	2	1 791 666	1	172 844	1	131 800
Raplamaa	2	2 782 486	-	-	1	268 950	1	268 950
Saaremaa	-	-	-	-	1	53 700	1	53 700
Tartumaa	7	9 263 756	3	3 972 242	2	1 953 850	2	1 953 850
Valgamaa	4	6 224 608	2	2 921 023	1	1 341 415	0	0
Viljandimaa	3	758 085	-	-	2	3 431 083	1	428 754
Võrumaa	7	814 194	4	272 174	0	0	0	0
KOKKU	47	37 339 771	20	18 000 000	22	24 919 327	15	9 139 229

Toetuse saajate arv voo ru keskmisena on ca 18 ning saame järeldada, et heakskiidetud taotluste arv sõltub eelarve mahust ja keskmisest toetuse summast. Toetuse saajate osakaal taotlenutest on olnud vahemikus 42-68% ning meetme sihttasemest saab täituda kuni 35%. Investeeringimahu sihttasemest saab 2010. aasta seisuga täituda kuni 27,3% (eduka projektide teostamise ja väljamaksmise alusel).

Kogu investeeringimahu programmiperioodil on 212,0 mln krooni ja eesmärgiks on toetada kuni 100 ettevõtjat. Seega saame eelpool toodud analüüsi alusel järeldada, et nii taotlemise kui toetuse saamise aktiivust tuleb hoida küllaltki kõrgena võttes aluseks II taotlusvoo ru madalaid näitajaid.

2.2. Korduvad taotlejad

Korduvtaotlemise analüüsimise eesmärk on:

- tuvastada, kas taotlejad, kes esimeses taotlusvoorus ei saanud esitada uue taotluse teises voorus.
- selgitada korduvtaotluste planeeritava tegevuse iseloomu ja korduvtaotluste heakskiitmise osatähtsust esimesele taotlusvoorule järgnevas voorus.

Tabel 2. I taotlusvooru toetuse saajate ja negatiivse otsusega ettevõtjate kordustaotlemine

	Taotluste arv	Toetuse summa, krooni	Ettevõtjate arv, kes taotlevad nii I kui II voorus	Ettevõtjate arv, kellele määrati toetus nii I kui II voorus	Ettevõtja taotluste toetuse summa, mis esitati II voorus	Taotluste arv, mida ei esitatud II voorus	Taotluste arv, milles 50% objektidest kordus
I vooru negatiivse otsusega taotlused	27	19 339 771	0	0	0	0	0
I vooru positiivse otsusega taotlused	20	18 000 000	2	1	X	0	X

Tabelist 2 võib järeldada, et negatiivse otsuse puhul kordustaotlemist meetme raames ei esine. Kaks ettevõtjat, kes said oma taotlusele positiivse otsuse esimeses taotlusvoorus, esitasid täiendava taotluse ka II taotlusvoorus. Neist ühele ettevõtjale määrati toetus mõlemas taotlusvoorus.

Hoolimata mitterahuldatud taotluste suurest arvust meetme esimeses taotlusvoorus ei esinenud toetuseta jäänud taotled uuesti taotlust teises taotlusvoorus.

Kuna korduvtaotlemist esineb väga vähesel määral, siis ei ole võimalik analüüsida **korduvtaotluste iseloomu**, sh millised tegevusalad on rohkem esindatud ja kas tegemist on pigem uute kõrvaltegevuste arendamisega. Ühtlasi annab ülevaade kinnitust eelnevalt tehtud järeldusele, et meetme raames tuleks taotlemise aktiivsust ning taotluste kvaliteeti tõsta, mida on võimalik teostada teavituse ja nõustamistegevusega.

3. INVESTEERINGUTE JAOTUS JA TEOSTAMINE

3.1. Investeeringuobjektide jaotus ja elluviimine

Järgnevalt on analüüsitud meetmest 1.5.2 määratud toetuse ja toetuse saajate investeeringuobjektide jaotust. Tabel 3.1 annab ülevaate eelistatud investeeringutest toetuse määramise alusel. Analüüsimisel on investeeringuobjekte ümber klassifitseeritud, kuna muude metsandussaadusi töötlevate masinate ja seadmete ostmise grupis oli objekte, mis realselt liigitusid näiteks biokütuse tootmise masinaks või mõneks muuks klassifitseeritud objektiks.

Tabel 3.1. Toetuse saajate ehk määratud investeeringud, kroonides

Investeeringuobjekt	I voor			II voor		
	Toetatava investeeringu summa	Määratud toetuse summa	Keskmine toetuse määr	Toetatava investeeringu summa	Määratud toetuse summa	Keskmine toetuse määr
Biokütuste tootmiseks vajalike masinate ja seadmete ostmine (halumasin, hakkur, pressimisseadmed jne)	25 482 902	8 598 317	34%	10 478 861	5 239 430	50%
Kasutatud raietehnika ostmine (masinad ja seadmed)	-	-	-	1 220 000	500 000	41%
Kuivati masinate ja seadmete ostmine	685 536	342 768	50%	3 891 500	1 945 750	50%
Muude metsandussaadusi töötlevate kasutatud masinate ja seadmete ostmine	-	-	-	387 200	193 600	50%
Muude metsandussaadusi töötlevate masinate ja seadmete ostmine	4 090 787	4 684 793	49%	94 500	47 250	50%
Raietehnika ostmine (masinad ja seadmed)	159 511	79 755	50%	1 614 958	807 479	50%
Saakaatrimasinate ja -seadmete ostmine	8 963 766	4 294 367	48%	811 440	405 720	50%
KOKKU	39 382 502	18 000 000	46%	18 498 459	9 139 229	49%

Tabelist 3.1 selgub, et keskmine määratud toetuse määr oli kõige väiksem I taotlusvoorus biokütuste tootmiseks vajalike masinate ja seadmete ostmise puhul. I taotlusvoorus ei esitatud taotlusi kasutatud raietehnika ostmiseks. Samas taotlusvoorus jäid toetuseta muude

metsandussaadusi töötlevate kasutatud masinate soetamiseks esitatud taotlused. Meetme raames ei ole määratud toetust litsentsi või patendi või kasuliku mudeliga seoses.

Tabel 3.2. Toetuse saajate välja makstud investeeringud, kroonides

Investeeringuobjekt	I voor			II voor		
	Toetatava investeeringu summa	Välja-makstud toetuse summa	Keskmine toetuse määr	Toetatava investeeringu summa	Välja-makstud toetuse summa	Keskmine toetuse määr
Biokütuste tootmiseks vajalike masinate ja seadmete ostmine (halumasin, hakkur, pressimiseseadmed jne)	8 391 706	3 891 445	46%	-	-	-
Kasutatud raietehnika ostmine (masinad ja seadmed)	-	-	-	1 127 600	462 131	41%
Kuivati masinate ja seadmete ostmine	529 500	264 750	50%	263 600	131 800	50%
Muude metsandussaadusi töötlevate masinate ja seadmete ostmine	1 481 733	726 049	50%	-	-	-
Raietehnika ostmine (masinad ja seadmed)	159 511	79 755	50%	-	-	-
Saekaatrimasinate ja -seadmete ostmine	1 868 002	914 707	49%	-	-	-
KOKKU	12 430 452	5 876 707	47%	1 391 200	593 931	43%

Võrreldes tabeli 3.1 ja tabeli 3.2 alusel määratud ja välja makstud investeeringute erinevusi, siis võib I taotlusvooru puhul näha, et väljamakseid teostati kõigi investeeringuobjekti gruppide osas, kuid väljamaksmine ei ole olnud suure aktiivsusega. Näiteks biokütuse tootmiseks vajalike masinate ja seadmete soetamiseks määrati toetust summas 25,4 mln krooni, kuid välja on makstud realselt ainult 3,89 mln krooni. Ainult raietehnika ostmise puhul maksti välja sama summa, mis oli ka algselt määratud. Kokku maksti esimese väljamaksmise aasta jooksul ning I taotlusvooru alusel 5,88 mln krooni.

II taotlusvooru alusel on jõutud välja maksta toetust ainult kahe investeeringuobjekti soetamiseks (tabel 3.2). Toetust maksti välja kasutatud raietehnika soetamiseks peaaegu samas mahus, mis oli määratud toetuse summa, kuid väljamakstud toetuse summa oli siiski 7,6% väiksem määratud toetuse summast. Samuti maksti toetust välja ka kuivati masinate ja seadmete soetamiseks, kuid välja makstud summa oli 93% väiksem määratud toetuse summast. Kokku on II taotlusvooru alusel välja makstud 0,59 mln krooni (teostamise periood on kestnud neli kuud).

Alljärgnevalt vaatleme investeeringu teostamise hulka, mille alusel on võimalik analüüsida investeeringute tähtaegse teostamise tõenäosust ning meetme sihttasemete lõpliku täituvust. Seisuga 30.04.2010.a. on väljamakseid teostatud 12 taotluse osas kokku 6,47 mln krooni (tabel 3.2 ja 4). Väljamakseid on teostatud 23,4% heakskiidetud taotluste mahust (heakskiidetud taotluste kogusumma oli 18.12.2009. aasta seisuga 27,1 mln krooni). **Investeeringute**

kogumahuga võrreldes moodustab 13,8 mln krooni 6,5% meetme sihttasemest. Seega on meede 2010. aasta aprilli lõpus väljamaksete algusjärgus.

Tabel 4. Investeeringute teostamise kokkuvõte

	Osaline väljamakse on teostatud	Täielik väljamakse on teostatud
I voor (toetuse saajate arv)	3	7
II voor (toetuse saajate arv)	1	1
I voor (rahaliselt, krooni)	1 608 070,00	4 268 636,69
II voor (rahaliselt, krooni)	462 131,15	131 800,00

Osaliselt maksti 2009. aastal toetust I taotlusvooru alusel kolmele ettevõtjale ja täielikult seitsmele ettevõtjale. II taotlusvooru alusel on investeering teostada ja toetus täielikult välja makstud ainult ühele ettevõtjale. Investeeringutegevuste arv seega II taotlusvooru toetuse saajatel ei avaldu, kuna pole veel jõutud investeeringutega alustada, samas I taotlusvooru toetuse saajatest 50% on alustanud investeeringu teostamist. Täielikult välja makstud toetuse summa on siiski 16,2% I taotlusvooru eelarvest, mis näitab, et suuremate investeeringutega ettevõtjad pole esimese aasta jooksul investeeringut teostanud. Investeeringute teostamise periood on olnud lühike, kuid sellegipoolest peaks olema väljamaksete aktiivsus suurem. Eelmistel perioodidel (SAPARD, RAK 2004–2006) on ettevõtjad investeeringud teostanud enamasti ühe aasta jooksul.

Tabel 5. Teostatud investeeringute arv ja summad maakondade lõikes, kroonides

	2009. a I poolaasta			2009. a II poolaasta			2010. a jaan-aprill		
	tegevuste arv	investeeringu summa, krooni	toetuse summa, krooni	tegevuste arv	investeeringu summa, krooni	toetuse summa, krooni	tegevuste arv	investeeringu summa, krooni	toetuse summa, krooni
Lääne-Virumaa	2	35 642	17 821	-	-	-	-	-	-
Põlvamaa	1	995 000	497 500	1	529 500	264 750	2	467 500	233 750
Võrumaa	-	-	-	3	414 119	191 324	-	-	-
Ida-virumaa	-	-	-	3	2 640 157	1 297 628	-	-	-
Pärnumaa	-	-	-	1	502 250	225 510	2	6 093 900	2 691 999
Jõgevamaa	-	-	-	1	1 481 733	726 049	-	-	-
Harjumaa	-	-	-	-	-	-	1	661 851	324 307
KOKKU	3	1 030 642	515 321	9	5 567 759	2 705 261	5	7 223 251	3 250 056

Võrreldes toetuse saajate arvulist hulka ning investeeringute teostamist, siis 2009. aastal teostati 12 investeeringuobjekti (tabel 5). Täpsustavalt saame märkida, et väljamaksed toimusid 11

ettevõtja 12 taotlusele ning väljamakset kordade arv oli 16 (väljamaksete arv PRIA poolsete maksmiskordadena).

Investeeringu summa oli 2009. aastal kokku 6,6 mln krooni ja väljamakstud toetussumma oli 3,22 mln krooni. 2010. aasta esimese nelja kuuga on lisandunud märkimisväärselt suures summas investeeringuid (7,2 mln krooni) ning toetust on makstud 3,25 mln krooni. Seega investeeringute teostamine on olnud suurem kui 2009. aasta üheksa kuuga, mil oli võimalik investeeringut teostada.

Maakondade lõikes vaadelduna on investeeringuid teostatud seitsmes maakonnas. Toetus määrati 13 maakonnas, seega ei ole nelja maakonna ettevõtjad investeeringuid teostanud. Viljandimaa, Valgamaa ja Raplamaa ettevõtjad ei ole ühelgi juhul investeeringuid lõpule viinud, kuid samas oli nendes maakondades toetuse saajate arv kõrge, aga seda eelkõige II taotlusvoorus. Seega investeeringute teostamist alles alustatakse.

Tabel 6. Teostatud investeeringuobjektide arv maakondade lõikes

Maakond	Biokütuste tootmiseks vajalike masinate ja seadmete ostmine (halumasin, hakkur, pressimis-seadmed jne)	Kasutatud raietehnika ostmine (masinad ja seadmed)	Kuivati masinate ja seadmete ostmine	Muude metsandus-saadusi töötlevate masinate ja seadmete ostmine	Raietehnika ostmine (masinad ja seadmed)	Saekaatri-masinate ja -seadmete ostmine
Harjumaa	-	-	-	-	-	1
Ida-Virumaa	2	-	-	-	1	-
Jõgevamaa	-	-	-	1	-	-
Lääne-Virumaa	1	-	-	-	1	-
Põlvamaa	1	-	2	-	-	1
Pärnumaa	2	1	-	-	-	-
Võrumaa	2	-	-	-	-	1
KOKKU	8	1	2	1	2	3

Enim teostatud investeeringuobjekte perioodil 13. mai 2009 kuni 30. aprill 2010 oli seotud biokütuse tootmiseks vajalike masinate ja seadmete ostuga (tabel 6) ja teostatud investeeringuobjektide arv oli suurim Põlvamaal ning seejärel ka Võrumaal ja Ida-Virumaal. Vaadeldes investeeringu summat ja toetuse summat (tabel 5) ja teostatud investeeringuobjektide maksumust tabel 6 alusel, siis võib järeldada, et rohkem finantsressurssi vajavad investeeringud on seotud biokütuste tootmiseks vajalike masinate ja seadmete ostmisega.

Meetme investeeringute teostamise aktiivust saab hinnata teostatud investeeringuobjektide arvu alusel. Enim teostati investeeringuid aasta jooksul (mai 2009-aprill 2010) meetme 1.5.2 raames Põlvamaal, mis tähendab seda, et Põlvamaa oli aktiivseim maakond teostatud investeeringuobjektide arvu alusel. Enim eelistati soetada biokütuse tootmiseks vajalikke masinaid ja seadmeid ning vähem eelistatud oli kasutatud

raietehnika soetamine. Täielikult välja makstud toetuse summa on siiski 16,2% I taotlusvooru eelarvest, mis näitab, et suuremate investeeringutega ettevõtjad pole esimese aasta jooksul investeeringut teostanud. Investeeringute teostamise periood on olnud lühike, kuid sellegipoolest peaks olema väljamaksete aktiivsus suurem.

4. TOETUSE SAAJATE MAJANDUSSEISUNDI SEOTUS INVESTEERINGUTE GA

4.1. Toetuse saajate tegevusala, müügitulu, töötajate arv ja investeringute suurused

Selleks, et analüüsida milliste tegevusaladega ettevõtjad on toetuse saajad ja milline on tegevusalade viisi ettevõtjate varasem müügitulu, koostati alljärgnevad tabelid.

Kuna osad investeringuobjektid kattuvad meetmega 1.5.1 „Metsa majandusliku väärtuse parandamine“, siis oluline on meetme 1.5.2 raames vaadelda metsamaa omamist. **Siinkohal märgime, et toetuse saajatest 37% omab metsamaad ja koguhulk on 853,57 ha. Hindame, et metsamaad omavate ettevõtjate osakaal on küllaltki kõrge, et jälgida investeringuobjektide mittelubatud seoseid.**

Järgneva tabel 7 alusel analüüsitakse toetuse saajate majandusaasta näitajaid tegutsemise aja lõikes. Analüüsi kaasati ettevõtjad, kellel oli 2007. aasta seisuga müügitulu näitaja olemas ja selliseid ettevõtjaid oli kokku 31.

Tabel 7. Toetuse saajate tegevusala ja tegutsemisaja alusel investeringute jaotus ning investeringu teostamisele eelnenud majandusaastate müügitulu

	Tegutsemise aeg	Ettevõtjate arv	Keskmine töötajate arv	Keskmine investeringu summa, krooni	Toetatava investeringu summa, krooni	Keskmine müügitulu 2007. aastal, krooni	Keskmine müügitulu 2008. aastal, krooni	Müügitulu muutus võrreldes vahetult eelneva majandusaastaga, %
Tegevusalad	kokku	34	2,68	1 617 356	54 990 120	2 305 614	3 410 411	26,58
Metsandus-ettevõtjad	kokku	24	3,25	2 104 162	50 499 880	2 903 405	3 607 730	23,95
	sh 1-2,9 a	4	1,0	515 677	2 062 706	1 637 950	1 631 193	37,46
	sh 3-5 a	9	2,8	3 405 301	30 647 706	3 770 957	5 810 033	40,60
	sh üle 5 a	11	4,0	1 617 224	17 789 468	2 653 756	2 524 587	5,41
Segatootjad	kokku	10	1,8	449 024	4 490 240	870 915	2 621 134	37,13
	sh 1-2,9 a	1	2,0	135 000	135 000	340 039	2 280 068	85,09
	sh 3-5 a	2	2,0	593 762	1 187 523	443 841	4 081 902	66,68
	üle 5 a	7	1,9	452 531	3 167 717	1 068 775	1 760 978	1,44

Andmete usaldusväarsuse tagamiseks võetakse analüüsi alla maksimaalne võimalik arv toetuse saajaid (äriühingud ja FIEd), kelle andmed on kvaliteetsed ja usaldusväärsed. Sellest tulenevalt

kajastab aruanne valdavalt üldkogumi alusel tehtud analüüsi või valimi alusel tehtud analüüsi, mis tagavad 95% usaldatavuse.

Tegutsemise aja osas domineerivad nii metsandusettevõtjate kui ka segatootjate jaotuses 3-5 aastat tegutsenud ning üle viie aasta tegutsenud ettevõtjad. Üle viie aasta tegutsenud ettevõtjate koguarv on 18, mis moodustab 52,9% toetuse saajate koguarvust.

Tegevusalade keskmine toetatava investeeringu summa oli 1,6 mln krooni ja keskmine müügitulu 2,3 mln 2007. aastal ja 3,4 mln 2008. aastal. Kui vaadelda vastavaid näitajaid metsandusettevõtjate ja segatootjate lõikes, siis metsandustootjate keskmine investeeringute summa on 4,6 korda suurem ning samuti oli keskmine müügitulu 2007. aastal 3,3 korda suurem, kuid keskmine müügitulu summa on 2008. aastal ühtlustunud. Müügitulu muutus segatootjatel on olnud üle 37%. Keskmine müügitulu muutus vaadeldavate aastate lõikes on olnud 26,5%.

Müügitulu suurenemise üks oletatavaid põhjusi võis olla tootmismahu suurenemine, kuna bilansi aktiva pool on 2008. aastaks samuti suurenenud (käibevarade, masinate ja seadmete, ehitiste näitajate suurenemine). Samuti olid suurenenud ka vaadeldaval perioodil kohustused, mis näitab seda, et ettevõtjad olid laenu võtnud, mille eest soetati uusi masinaid ja seadmeid.

34 toetuse saajast ühel ettevõtjal (toetuse saajal) oli müügitulu alla 100 tuhande krooni ning toetuse saajad, kellel oli müügitulu üle 20 mln krooni, puudusid. Metsandusettevõtjaid iseloomustab oluliselt suurem keskmine müügitulu (3,6 mln krooni) võrreldes segatootmisega ettevõtjatega (2,6 mln krooni). **Keskmine müügitulu on üle 3,4 mln krooni, mille alusel saab hinnata ettevõtjate rahalist sissetuleku mahtu rahavoogude juhtimiseks küllaltki kõrgeks. Võrreldes investeeringute keskmist suurust (1,6 mln krooni) keskmise müügituluga, siis investeeringute suurus on küllaltki tagasihoidlik võrreldes teiste MAK 2007–2013 toetuse saajatega. Puiduliste metsandussaaduste töötlemisest ja metsa majandamisest saadava müügitulu osakaal oli II taotlusvooru kõikide taotlejate puhul üle 90%. I taotlusvooru kohta andmed puuduvad.**

Töötajate arvu puhul on samuti metsandusettevõtjate näitaja oluliselt suurem võrreldes segatootjatega. Keskmine töötajate arv on ettevõttes 2,6, kuid metsandusettevõtjatel 3,2 töötajat (segatootjatel 1,8 töötajat).

Analüüsid näitajaid tegutsemise aja lõikes, siis oluliselt eristub 1-2,9 aastat tegutsenud ettevõtjate grupp, kelle investeeringute maht on üksnes 2,2 mln krooni ning keskmine investeeringu summa ligikaudu neli korda väiksem. Üle viie aasta tegutsenud ettevõtjaid on toetuse saajate hulgas 52,9% (18 ettevõtjat), kuid nende toetatava investeeringu summa moodustab vaid 38,1% meetme 1.5.2 abil toetatavatest investeeringutest.

Vaadeldes investeeringute suurust, töötajate arvu ning müügitulu määratud toetuse saajate ja välja makstud projektidega toetuse saajate puhul, siis märkimisväärseid erinevusi ei esine. See tuleneb sellest, et statistiliselt on üldkogum analüüsimiseks minimaalne ning kehtivad otsesed seosed. Siinkohal ei hakata makstud projektide toetuse saajate andmeid eraldi esitama.

Analüüsidest toetuse saajate investeringule eelnenud aastate kasumit ja tööjõu tootlikkust müügitulu alusel, siis ilmneb, et segatootjate keskmine kasum on suurenenud 3,2 korda ja on ühtlustunud metsandusettevõtjate keskmise näitajaga, milleks on keskmiselt üle 350 tuhande krooni kasumit aastas (tabel 8).

Tabel 8. Toetuse saajate tegevusala ja tegutsemisaja alusel investeringu teostamisele eelnenud majandusaastate kasum ja lisandväärtus töötaja kohta

	Tegutsemise aeg	Keskmine kasum 2007. aastal, krooni	Keskmine kasum 2008. aastal, krooni	Kasumi muutus võrreldes vahetult eelneva majandusaastaga, korda	Tööjõu tootlikkus töötaja kohta 2007. aastal, krooni	Tööjõu tootlikkus töötaja kohta 2008. aastal, krooni
Tegevusala	kokku	308 351	361 555	0,17	802 381	1 260 844
Metsandus-ettevõtjad	kokku	398 347	354 579	-0,11	888 792	1 059 252
	sh 1-2,9 a	247 178	150 947	-0,38	1 637 950	1 631 193
	sh 3-5 a	662 847	546 878	-0,17	1 031 360	1 531 293
	sh üle 5 a	236 908	271 292	0,14	475 075	452 843
Segatootjad	kokku	92 363	389 457	3,21	564 749	2 000 014
	sh 1-2,9 a	26 391	83 813	2,17	170 020	1 140 034
	sh 3-5 a	110 488	937 667	1,48	275 041	3 816 687
	üle 5 a	96 609	125 865	0,30	759 578	1 075 560

Tegutsemise aja alusel on keskmine kasum märgatavalt väiksem 1-2,9 aastat tegutsenud ettevõtjatel. Samal ajal on kõige suurem kasum 3-5 aastat tegutsenud ettevõtjatel. Tööjõu tootlikkus sõltub eelkõige töötajate arvust, mis Eesti ettevõtjatel on üldjuhul madal. Tööjõu tootlikkus müügitulu alusel on meetme 1.5.2 ettevõtjatel väga kõrge, olles üle miljoni krooni ühe töötaja kohta.

Segatootjate kasuminäitaja on võrreldaval perioodil suurenenud, kuid metsandusettevõtjate keskmine kasum on vähenenud 11%. Üheks vähenemise põhjuseks oli kaupade, teenuste, tooraine ja materjali kulude suhteline suurenemine. Samuti olid vähenenud muud äritulud.

Vaadeldes omakapitali suurust ja rentaablust puhaskasumi saavutamisel, siis omakapitali suurus on tegevusalade lõikes varieeruv nagu seda oli ka müügitulu. Metsandusettevõtjate keskmine omakapital on kuni 2,4 korda suurem kui segatootjatel (tabel 9).

Tabel 9. Toetuse saajate investeeringu teostamisele eelnenud majandusaastate omakapital ja omakapitali rentaablus tegevusala ja tegutsemisaja alusel

	Tegutsemise aeg	Keskmine omakapitali suurus 2007. aastal, krooni	Keskmine omakapitali suurus 2008. aastal, krooni	Omakapitali rentaablus 2007. aastal, %	Omakapitali rentaablus 2008. aastal, %
Tegevusala	kokku	1 231 393	1 841 584	25,04	19,63
Metsandus-ettevõtjad	kokku	1 460 263	2 227 336	27,28	15,92
	sh 1-2,9 a	309 438	479 904	79,88	31,45
	sh 3-5 a	2 307 687	3 669 963	28,72	14,90
	sh üle 5 a	1 185 397	1 682 434	19,99	16,12
Segatootjad	kokku	682 104	915 779	13,54	42,53
	sh 1-2,9 a	66 391	150 204	39,75	55,80
	sh 3-5 a	218 388	1 156 055	50,59	81,11
	üle 5 a	902 554	956 496	10,70	13,16

Keskmine omakapital on suurenenud segatootmise puhul ja seda väga oluliselt. Vaadeldes omakapitali rentaablust 2007. aastalt tegevusalade lõikes kokku, siis võib näha, et omakapitali rentaablus oli 25,0% ja 2008. aastal 19,6%, mis on hea tase. Omakapitali rentaabluse heaks tasemeks loetakse 15-20%. Mõnevõrra kõrge on rentaabluse tase segatootjatel ning alla kolme aasta tegutsenud ettevõtjatel. Antud näitaja liiga kõrge taseme alusel saame järeldada ka seda, et ettevõtjad omavad suures ulatuses võõrkapitali ja seega majandustegevuse juhtimine on kõrgendatud riskiga. Omakapitali rentaablus on vaadeldaval perioodil vähenenud metsandusettevõtjatest toetuse saajatel ja seda puhaskasumi vähenemise tõttu.

Olulisemad tähelepanekud:

1. Toetuse saajateks on põhiliselt metsandusettevõtjad ja vähem on segatootmisega tegelevaid ettevõtjaid;
2. Metsandusettevõtjate keskmine toetatava investeeringu summa on 2,1 mln krooni, mis on 4,6 korda suurem kui segatootjatel. Kõige enam määrati toetust metsandusettevõtjaile, kes on tegutsenud 3-5 aastat – toetatava investeeringu summa on 31,7 mln krooni ehk 57,9% kogu investeeringu summast.
3. Segatootjatest toetuse saajate kasuminäitaja on võrreldaval perioodil kasvanud, kuid metsandusettevõtjate keskmine kasum on 11% kahanenud. Tegutsemise aja alusel on keskmine kasum märgatavalt väiksem 1-2,9 aastat tegutsenud ettevõtjatel. Samal ajal on kõige suurem kasum 3-5 aastat tegutsenud ettevõtjatel.
4. Tööjõu tootlikkus sõltub eelkõige töötajate arvust, mis Eesti ettevõtjatel on üldjuhul madal. Tööjõu tootlikkus müügitulu alusel on meetme 1.5.2 ettevõtjatel väga kõrge, olles üle miljoni krooni ühe töötaja kohta.
5. Omakapitali rentaablus on tegevusalade keskmisena vähenenud vaadeldaval perioodil ja seda eelkõige metsandusettevõtjatel (tingitud puhaskasumi vähenemisest). Samas on omakapitali näitaja 2008. aasta lõpus ligikaudu 19,6%, mis on hea tase. Omakapitali rentaabluse heaks tasemeks loetakse 15-20%. Mõnevõrra kõrge on rentaabluse tase segatootjatel ning alla kolme aasta tegutsenud ettevõtjatel.

4.2. Taotlejate tegevusala ja finantsseisund

Järgnevalt analüüsitakse taotlejaid EMTAK 2008 alusel tegevusalade ja taotlusvoorude lõikes. EMTAK on Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator, mida haldab Justiitsministeeriumi Registrate ja Infosüsteemide Keskus. EMTAK on rahvusvaheliselt ühtlustatud klassifikaatori NACE Eesti rahvuslik versioon. EMTAK on oma ülesehitusel hierarhiline, jagunedes viieks tasemeks.

Vaadeldes EMTAK 2008 alusel taotlejate tegevusalade ja taotlusvoorude lõikes (tabel 10), võib järeldada, et I taotlusvoorus oli kõige enam neid ettevõtjaid, kes tegelesid puidu saagimise ning hõõveldamisega (EMTAK 2008 kood 161) ja metsakasvatuse ning muu metsamajanduse tegevusega (EMTAK 2008 alusel kood 021). II taotlusvoorus oli enim neid ettevõtjaid, kes tegelesid puidust, korgist, õlest ja punumismaterjalist toodete tootmisega (EMTAK 2008 alusel kood 162).

Toetuse saajate keskmine töötajate arv oli I taotlusvoorus suurem võrreldes II taotlusvooru toetuse saajate töötajate arvuga. I taotlusvoorus oli hõivatud isikute arv suurim puidu saagimise ja hõõveldamise alal ning muu spetsialiseeritud hulгимүүgi alal (EMTAK 2008 kood 467) ja II taotlusvoorus oli keskmine töötajate arv suurim puidusaagimise ja hõõveldamise ning puidust, korgist, õlest ja punumismaterjalist toodete tootmise alal.

Tabel 10. EMTAK koodide alusel ettevõtjate jaotus toetuse suuruse iseloomustamiseks

	Põhitegevusala EMTAK kood	Toetuse saajate arv	Toetatava investeeringu summa, krooni	Toetuse summa, krooni	Keskmine toetatava investeeringu summa, krooni
I voor	021	5	1 145 460	569 320	229 092
	022	1	3 188 855	884 498	3 188 855
	024	1	395 157	197 578	395 157
	161	9	15 045 734	6 925 927	1 671 748
	412	1	5 202 698	2 601 348	5 202 698
	467	2	9 172 137	4 267 888	4 586 069
	469	1	5 232 461	2 553 441	5 232 461
	kokku	20	39 382 502	18 000 000	1 969 125
II voor	021	3	2 653 396	1 216 697	884 465
	022	3	1 124 918	562 459	374 973
	024	1	160 051	80 026	160 051
	161	4	4 923 229	2 461 615	1 230 807
	162	3	4 047 200	2 023 600	1 349 067
	469	1	5 589 665	2 794 832	5 589 665
	kokku	15	18 498 459	9 139 229	1 233 231

Keskmine toetatava investeeringu summa oli suurim I taotlusvoorus spetsialiseerimata hulgikaubanduse (EMTAK 2008 kood 469) ning elamute ja mitteeluhoonete ehituse (EMTAK 2008 alusel kood 412) alal (üle 5,2 mln krooni) ja II taotlusvoorus spetsialiseerimata hulgikaubanduse (EMTAK 2008 kood 469) alal (5,5 mln krooni). Kõige suurem investeeringu vajadus I taotlusvoorus oli puidu saagimise ja hõõveldamise alal, kus investeeringute summa oli kokku 15,0 mln krooni, II taotlusvoorus olid kõige suurem investeeringu vajadusega tegevusalade summad ühtlasemad ning 4,0-5,5 mln krooni kokku oli kolmele tegevusalal – puidust, korgist, õlest ja punumismaterjalist toodete tootmise alal, puidu saagimise ja hõõveldamise alal ning spetsialiseerimata hulgikaubanduse alal.

Keskmine müügitulu oli I taotlusvooru toetuse saajatel suurem võrreldes II taotlusvooru ettevõtjatega (tabel 11). Suurimat müügitulu teenisid I taotlusvoorus puidu saagimise ja hõõveldamisega tegelevad ettevõtted (keskmine 5,6 mln krooni) ja II taotlusvoorus puidust, korgist, õlest ja punumismaterjalist toodete tootmisega ettevõtted (4,3 mln krooni). Madalaim müügitulu oli I taotlusvoorus spetsialiseerimata hulgikaubandusega tegelevatel ettevõtetel (66 772 krooni) ja II taotlusvoorus oli madalaim müügitulu metsamajandust abistava tegevusala ettevõtetel (85 398 krooni, tabel 11). Keskmine puhaskasum I taotlusvoorus oli II taotlusvooriga võrreldes 37% suurem. Vaadeldes keskmist kasumit tegevusalade lõikes, siis kehtib oluline seos ehk korrelatsioon müügituluga.

Ettevõtja maksevõimet näitab lühiajalise võlgnevuse kattekordaja ja võlakordaja. Lühiajalise võlgnevuste kattekordaja ehk maksevõime näitaja oli toetuse saajate puhul väga hea (3,63 ja 11,1).

Tabel 11. EMTAK koodi alusel ettevõtjate jaotus majanduslike näitajate iseloomustamiseks

	Kood	Keskmine töötajate arv 2008	Keskmine müügitulu, krooni	Keskmine puhaskasum, krooni	Keskmine maksevõime näitaja	Keskmine võlakordaja
I voor	021	1,2	1 824 017	256 680	4,09	0,37
	022	1,0	663 140	16 528	1,46	1,26
	024	1,0	130 286	NA	3,08	0,20
	161	4,0	5 621 656	937 496	3,96	0,83
	412	4,0	630 691	83 851	NA	NA
	467	6,0	2 324 758	458 664	5,17	0,19
	469	0,0	66 772	0	1,60	1,67
	kokku	3,0	3 292 770	529 017	3,63	0,69
II voor	021	1,0	1 220 021	117 883	11,82	0,43
	022	2,7	1 668 622	354 504	10,08	0,68
	024	1,0	85 398	64 071	NA	NA
	161	2,3	1 987 621	308 719	15,95	0,39
	162	3,0	4 355 745	576 208	8,10	0,52
	469	3,0	2 351 973	493 494	2,31	2,29
	kokku	2,2	2 141 401	329 215	11,10	0,64

Seega käibevarade hulk on piisav ning mõnevõrra ebaefektiivselt suur. Üldiselt loetakse vahemikku 1,2-1,59 maksevõime näitajat rahuldavaks, millesse kuulub toetuse saajatest ainult üks ettevõtja. Heaks maksevõime näitajaks loetakse üle 1,6 ja ülejäänutel on näitaja oluliselt parem.

EMATK 2008 koodide alusel tegevusalade lõikes vaadelduna on suurima maksevõimega metsakasvatuse tegevusala ja muud metsamajanduse tegevusalaga ettevõtjad (021) ja puidu saagimise ja hõõveldamisega tegelevad ettevõtjad (161). Toetuse saajate maksevõime 2007 – 2008. aasta näitajate alusel oli väga hea. Toetuse saajatest ainult ühel ettevõttel jäi maksevõime näitaja 1,4-2 piiresse, mis näitab, et antud ettevõtte maksevõime näitaja oli hea.

Finantsjuhtimise seisukohalt ei tohiks võlakordaja näitaja olla üle 2,3. Võlakordaja näitab kui suur osa varadest on soetatud võõrvahendite arvelt võrreldes omakapitaliga. Tegevusalade lõikes on suurima riskiga ettevõtted spetsialiseerimata hulgikaubanduse tegevusalal. Ülejäänud ettevõtete võlakordaja oli madal ja seega finantsjuhtimise risk on samuti madal. Üksnes kahe ettevõtte võlakordaja jäi näitaja 2,1-2,3 piiresse ja nelja ettevõtte võlakordaja 1,8-2 piiresse.

KOKKUVÕTE

Meetme 1.5.2 kokkuvõtlik rakendusanalüüs mõlema taotlusvooru osas on kajastatud 2010. aasta püsihindamise aruandes. Sellest tulenevalt on käesolevas analüüsis keskendunud teemadele, mida ei ole puudutatud püsihindamise aruandes.

Meetme I taotlusvooru eelarve oli 18,0 mln krooni ja II taotlusvooru ehk 2009. aasta eelarve oli 16,5 mln krooni. Aastaks 2010 on planeeritud eelarve 17,0 mln krooni. Meetme kogueelarveks programmiperioodil kokku saame MAKi ja kasutusele võetud eelarve jaotuse alusel prognoosida 106,0 mln krooni. Enne meetme kolmandat taotlusvooru on jagatud 27,1 mln krooni, mis moodustab 25,5% kogu programmiperioodi eelarvest. Vaadeldes 2008–2009 eelarvet ning määratud toetuse summat, siis 34,5 mln kroonist võeti kasutusele 27,1 mln krooni ehk 7,4 mln krooni jäi II taotlusvoorus kasutamata. Seega saame järeldada, et kuigi taotluste arv ja taotletud toetuse summa olid suured ning esialgne taotluste konkurents piisavalt suur, siis toetuse saajatele määratud summa alusel tuleks meetme raames taotlemise aktiivsust ning taotluste kvaliteeti tõsta.

Toetuse saajate arv aastas keskmisena on ca 18 ning seega heakskiidetud taotluste arv sõltub eelarve mahust ning keskmisest toetuse summast. Toetuse saajate osakaal taotlenutest on olnud vahemikus 42-68% ning meetme sihttasemest saab hetkel täituda kuni 35%. Investeeringumahu sihttasemest saab täituda kuni 27,3% (eduka projektide teostamise ja väljamaksmise alusel). Meetme II taotlusvooru ei tekkinud korduvtaotlemist, kuigi negatiivsete osakaal oli I taotlusvoorus suur. Kuna korduvtaotlemist esineb väga vähesel määral, siis annab ülevaade kinnitust eelnevalt tehtud järeldusele, et meetme raames tuleks taotlemise aktiivsust ning taotluste kvaliteeti tõsta, mida on võimalik teostada teavituse ja nõustamistegevusega.

Seisuga 30.04.2010.a. on väljamakseid teostatud 12 taotluse osas kokku 6,47 mln krooni. Väljamakseid on teostatud 23,4% heakskiidetud taotluste mahust. Investeeringute kogumahuga võrreldes moodustab 13,8 mln krooni 6,5% meetme sihttasemest. Seega on meede 2010. aasta aprillis väljamaksete algusjärgus. Investeeringu summa oli 2009. aastal kokku 6,6 mln krooni ja sellelt maksti toetust välja 3,22 mln krooni. 2010. aasta esimese nelja kuuga on lisandunud märkimisväärselt suures summas investeeringuid (7,2 mln krooni) ning toetust on makstud 3,25 mln krooni. Seega investeeringute teostamine on olnud suurem kui 2009. aasta üheksa kuuga, mil oli võimalik investeeringud teostada. Enim teostati investeeringuid meetme 1.5.2 raames Põlvamaal, mis tähendab seda, et Põlvamaa oli aktiivseim maakond teostatud investeeringuobjektide arvu alusel. Enim eelistati soetada biokütuse tootmiseks vajalikke masinaid ja seadmeid ning vähem eelistatud oli kasutatud raietehnika soetamine.

Vaadeldes ettevõtjate jagunemist metsanduse ja segatootmisega ettevõtjateks, siis võib näha, et metsandusettevõtjaid on ligikaudu 2,4 korda rohkem. Tegutsemise aja osas domineerivad nii metsandusettevõtjate kui ka segatootjate jaotuses 3-5 aastat tegutsenud ning üle viie aasta tegutsenud ettevõtjad. Üle viie aasta tegutsenud ettevõtjate koguarv on 18, mis moodustab 52,9% toetuse saajate koguarvust.

Keskmine toetatava investeeringu summa oli tegevusalade lõikes kokku 1,6 mln krooni ja keskmine müügitulu 2,3 mln 2007. aastal ja 3,4 mln 2008. aastal. Keskmine töötajate arv on ettevõttes 2,6, kuid erinevus on metsandusettevõtjate (3,2 töötajat) ja segatootjate (1,8 töötajat) vahel.

Analüüsid näitajaid tegutsemise aja lõikes, siis oluliselt eristub 1-2,9 aastat tegutsenud ettevõtjate grupp, kelle investeeringute maht on üksnes 2,2 mln krooni ning keskmine investeeringu summa ligikaudu neli korda väiksem. Üle viie aasta tegutsenud ettevõtjaid on toetuse saajate hulgas 52,9% (18 ettevõtjat), kuid nende toetatava investeeringu summa moodustab vaid 38,1% meetme 1.5.2 abil toetatavatest investeeringutest. Segatootjate kasuminäitaja on võrreldaval perioodil suurenenud, kuid metsandusettevõtjate keskmine kasum on vähenenud 11%. Tegutsemise aja alusel on keskmine kasum märgatavalt väiksem 1-2,9 aastat tegutsenud ettevõtjatel. Samal ajal on kõige suurem kasum 3-5 aastat tegutsenud ettevõtjatel.

Vaadeldes omakapitali suurust ja rentaablust puhaskasumi saavutamisel, siis omakapitali suurus on tegevusalade lõikes varieeruv nagu seda oli ka müügitulu. Metsandusettevõtjate omakapital on kuni 2,4 korda suurem kui segatootjatel. Vaadeldes omakapitali rentaablust 2007. aastalt tegevusalade lõikes kokku, siis võib näha, et omakapitali rentaablus oli 25,0% 2007. aastal ja 2008. aastal 19,6%, mis on hea tase.

Vaadeldes EMTAK 2008 alusel taotlejate tegevusalade ja taotlusvoorude lõikes võib järeldada, et I taotlusvoorus oli kõige enam neid ettevõtjaid, kes tegelesid puidu saagimise ning hõveldamisega (EMTAK 2008 kood 161) ja metsakasvatuse ning muu metsamajanduse tegevusega (EMTAK 2008 alusel kood 021). II taotlusvoorus oli enim neid ettevõtjaid, kes tegelesid puidust, korgist, õlest ja punumismaterjalist toodete tootmisega (EMTAK 2008 alusel kood 162).

Keskmine müügitulu oli I taotlusvoorus toetuse saajatel suurem võrreldes II taotlusvooru ettevõtjatega. Suurimat müügitulu teenisid I taotlusvoorus puidu saagimise ja hõveldamisega tegelevad ettevõtted (keskmine 5,6 mln krooni) ja II taotlusvoorus puidust, korgist, õlest ja punumismaterjalist toodete tootmisega ettevõtted (4,3 mln krooni). Madalaim müügitulu oli I taotlusvoorus spetsialiseerimata hulgikaubandusega tegelevatel ettevõtetel (66 772 krooni) ja II taotlusvoorus oli madalaim müügitulu metsamajandust abistava tegevusala ettevõtetel (85 398 krooni). Keskmine puhaskasum I taotlusvooru ettevõtjatel oli II taotlusvooriga võrreldes 37% suurem. Vaadeldes keskmist kasumit tegevusalade lõikes, siis kehtib seos ehk korrelatsioon müügituluga.

Ettevõtja maksevõimet näitab lühiajalise võlgnevuse katekordaja ja võlakordaja. Lühiajalise võlgnevuste katekordaja ehk maksevõime näitaja oli toetuse saajate puhul väga hea (3,63 ja 11,10). Seega käibevarade hulk on piisav ning mõnevõrra ebaefektiivselt suur. Käibevarade arvelt saab katta lühiajalisi kohustusi suures mahus.

EMATK 2008 koodide alusel tegevusalade lõikes vaadelduna on suurima maksevõimega metsakasvatus ja muud metsamajanduse tegevusalad (021) ja puidu saagimise ja hõveldamisega tegelevad ettevõtted (161).

Finantsjuhtimise seisukohalt ei tohiks võlakordaja näitaja olla üle 2,3. Võlakordaja näitab kui suur osa varadest on soetatud võõrvahendite arvelt võrreldes omakapitaliga. Tegevusalade lõikes on suurima riskiga ettevõtjad spetsialiseerimata hulgikaubanduse tegevusalal. Ülejäänud ettevõtjate võlakordaja oli madal ning seega majandustegevus on finantseerimise osas samuti madala riskiga.